

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2003-2-14 (Özelleştirme Nihai Bildirim)

Karar Sayısı : 03-21/237-102

Karar Tarihi : 1.4.2003

A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Mustafa PARLAK (Başkan Y.)

Üyeler : A. Ersan GÖKMEN, R. Müfit SONBAY, Murat GENCER, Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ, Rıfki ÜNAL, Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI, Tuncay SONGÖR, Kublay ATASAYAR, M. Sıraç ASLAN

B- RAPORTÖRLER: Murat ÇETİNKAYA, Hakan BİLİR, A. Özlem UZUN

**C- BİLDİRİMDE BULUNAN: - Özelleştirme İdaresi Başkanlığı
Hüseyin Rahmi Gürpınar Sok. No:2
06680 Çankaya/Ankara**

**D- TARAFLAR: - Türkiye Selüloz ve Kağıt Fabrikaları A.Ş. Kastamonu İşletmesi
Genel Müdürlük: SEKA 41240 İzmit/Kocaeli
Kastamonu İşletmesi: SEKA Kastamonu İşletme Müdürlüğü
37400 Taşköprü/Kastamonu
- SEBA Dış Ticaret ve Nakliyat A.Ş. ve Sabedin Türker Ortak Girişim Grubu
Fatih Mah.Yakacık Cad. No:23 Samandıra Kartal/İstanbul
- GAP İnşaat, Yatırım ve Dış Ticaret A.Ş.
Keresteciler Sitesi, Fatih Cad. Selvi Sok. No: 18 K.2
34010 Merter/İstanbul**

E- DOSYA KONUSU: Türkiye Selüloz ve Kağıt Fabrikaları A.Ş. (SEKA)'ye ait Kastamonu Kendir Selülozu ve Sigara Kağıdı Tesisi (Kastamonu İşletmesi)'nin varlık satışı yoluyla özelleştirilmesine ilişkin devir işlemine izin verilmesi talebi.

F- DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 21.10.1999 tarih ve 3466 sayı ile giren ön bildirimde, Özelleştirme Yüksek Kurulu Kararı'yla SEKA'nın özelleştirme kapsamına alındığı ve SEKA'ya ait işletmelerin ayrı ayrı özelleştirmelerinin planlandığından bahisle, konuyla ilgili olarak 1998/4 sayılı "Özelleştirme Yoluyla Devralmaların Hukuki Geçerlilik Kazanabilmeleri İçin Rekabet Kurumu'na Yapılacak Ön Bildirimlerde ve İzin Başvurularında Takip Edilecek Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ" doğrultusunda Rekabet Kurulu'nun görüşü talep edilmiştir.

Bunun üzerine, 24.11.1999 tarih ve REK.06.00.00/49 sayılı Mesleki Daire görüşü ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın 06.12.1999 tarih ve 6402 sayılı görüşleri alınarak, 21.12.1999 tarih ve 621-395 sayılı karar ile konuyla ilgili Rekabet Kurulu Görüşü oluşturulmuştur. Rekabet Kurulu, dosya konusu Kastamonu İşletmesi ile ilgili olarak, bu işletmenin özelleştirilmesinde bir sakınca bulunmadığına karar vermiştir.

1998/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesi gereği özelleştirme sonucunda tarafların ilgili ürün pazarındaki toplam pazar paylarının %25'i, cirolarının 25 trilyon TL'yi aşması durumunda ilgili devir işleminin hukuki geçerlilik kazanabilmesi için Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun nihai devir kararından önce Rekabet Kurulu'nun onayı gerekmektedir.

Bu çerçevede, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından gönderilen ve Kurum kayıtlarına 4.3.2003 tarih, 878 sayı ile intikal eden ve en yüksek teklif veren teşebbüsleri içeren yazı ile Kurum kayıtlarına 8.1.2003 tarih ve 102 sayı ile intikal eden bildirim dosyaları üzerine, eksik olan bilgi ve belgelerin 26.3.2003 tarihinde tamamlanmasının ardından 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 ve 1998/4 sayılı Tebliğler uyarınca düzenlenen 27.3.2003 tarih, 2003-2-14 / Öİ-03-M.Ç. sayılı Özelleştirme Nihai Bildirim Raporu, 28.3.2003 tarih, REK.0.06.00.00/31 sayılı Başkanlık önergesi ile 03-21 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G- RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; bildirim konu işlem sonucunda, ilgili ürün pazarlarında, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesinde belirtilen bir hakim durum yaratılmasının veya mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığı, dolayısıyla SEKA bünyesinde yer alan Kastamonu işletmesinin özelleştirme ihalesinde teklif veren teşebbüslerden herhangi birisinin Kastamonu işletmesini devralmasında bir sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

H- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Pazara İlişkin İnceleme ve Değerlendirmeler

H.1.1. Genel Bilgiler

Kağıt sektörü; odun, yıllık bitkiler ve atık kağıt hammaddelerinden selüloz, odun hamuru, eski kağıt hamuru üretilmesiyle bu ara ürünlerin değişik mekanik ve kimyasal işlemlerle kağıda dönüştürülmesine kadar geçen aşamaları içeren bir sanayi koludur. Selülozlar ara ürünleri, kağıt-kartonlar ve konfeksiyon ürünleri (defter, dosya, kutu, torba, havlu, peçete, mendil v.s.) ise son ürünleri oluştururlar.

Kağıt türleri çeşitli nitelikler bakımından birbirinden ayrılır. Bu nitelikleri oluşturan faktörlerden bazıları kağıdın kullanım yerinin saptanmasında önemli rol oynamaktadır. Bu faktörlerden başlıcaları aşağıdaki gibidir:

- Kağıdın yapımında kullanılan selüloz türü
- Ağartma ve inceltme işleminin tipi
- Kağıdın yapımında aldığı kalınlık
- Suyun uzaklaştırılması için uygulanan preslemenin derecesi
- Presleme işlemindeki basıncın derecesi
- İlave edilen kimyasal maddeler

Yukarıda yer verilen faktörler gözönüne alındığında kağıt-karton grupları uluslararası literatürde genel olarak aşağıdaki gibi sınıflandırılmaktadır:

- Yazı tabı kağıtları
- Gazete kağıdı
- Sargılık kağıtlar

- Temizlik kağıtları
- Kraft torba kağıdı
- Oluklu mukavva kağıtları
- Kartonlar
- Sigara ve ince özel kağıtlar

Kastamonu İşletmesinde; sigara kağıdı, sigara filtre uç kağıdı, sigara filtre astar kağıdı, el sargı kağıdı ve kağıdın hammadesi niteliğinde olan kendir selülozu üretilebilmektedir. İşletmenin yalnızca kendisi için selüloz üretmesi ve selüloz dışındaki üretimin sigaranın temel maddesi tütünün sarılmasında kullanılan ürünlere yönelik olması nedeniyle, ilgili pazara ilişkin değerlendirmeler genel anlamda “sigara kağıdı” başlığı altında yapılmıştır.

H.1.2. İlgili Ürün Pazarı

Sigara kağıdı; tütünün sarıldığı tütünle birlikte kullanılan ve sigara üretiminde sigara içim kalitesini tütün kadar etkileyen bir kağıttır. Sigara kağıdının, sarıldığı tütünü göstermeyen opaklıkta, göze hoş görünen beyazlıkta, vergiyeli (markalama izli) ve sigara makinalarında işlenecek mukavemette olması gerekmektedir. Ayrıca sigara kağıdının yanan sigaranın külünün saçaklanmasını önlemesi, sigara içim tadını ve nikotin miktarını ayarlayacak hava geçirgenliğine (porozitede) ve tütünle aynı zamanda yanma özelliklerine sahip olması da önemlidir.

Tüm bu özellikler dolayısıyla sigara kağıdının yerine başka bir kağıt türü kullanılması mümkün değildir.

Sigara kağıdı yıllık bitki olan kendir selülozu, okalıptüs selülozu, presipite kalsiyum karbonat ve yardımcı kimyasallar kullanılarak üretilmektedir. Ayrıca müşteri isteğine bağlı olarak %100 odun selülozu (sülfat selülozu+okalıptüs selülozu), presipite kalsiyum karbonat ve yardımcı kimyasallarla da üretilebilmektedir.

Sigara kağıdı üretimi için, sigara kağıdı makinasının dışında bir kağıt makinası kullanılması mümkün değildir. Ancak 33 gr/m² uç kağıtlarını düşük gramajlı üretim yapan ve kalender grubu da olan kağıt makinalarında üretim yapılabilmeyle birlikte bu durumda da uç kağıtlarının üretimden sonra baskı ve perfore edilmesi gerekmektedir.

Sigara kağıdının yukarıda sayılan özellikleri, onu diğer kağıtlardan hem tüketim (kullanım alanı) hem de üretim (arz) yönüyle farklılaştırmaktadır. Bu anlamda dosya konusu olan Kastamonu İşletmesi tarafından üretilen kağıtlar; genel olarak kendir, keten, jüt gibi girdilerden elde edilen, homojen yanma kabiliyetine sahip, düşük gramajlı kağıtları içerisine alan “sigara ve benzeri özel ince kağıtlar” pazarıdır.

H.1.3. Türkiye’de Sigara Kağıdı Üretim ve Tüketimi

Sigara kağıdı (uç, dolgu kağıdı ve sigara filtresi kağıtları dahil), dünya çapında ticareti yapılan özellikli bir kağıttır. Ülkemizde sigara kağıdı yalnızca SEKA’nın Kastamonu İşletmesinde üretilmektedir. Söz konusu fabrika 1984 yılında faaliyetlerine başlamıştır ve çoğunlukla -bir kamu kuruluşu olan- Tekel Genel Müdürlüğü (Tekel)’nün sigara kağıdı ihtiyacını karşılamaktadır. İşletmenin ürettiği ürünlerin uzun yıllar boyunca tek alıcısı Tekel olduğu gibi, Tekel’in de sigara kağıdı ihtiyacının çok büyük bir bölümü Kastamonu İşletmesi tarafından karşılanmaktadır.

Hatta İşletmede Tekel'in ihtiyaçlarına cevap vermek amacıyla yatırımlar yapılmıştır. 2002 yılında alınan perfore makinaları ile Tekel'in ihtiyacı olan kağıdın yaklaşık %75'inin Kastamonu İşletmesince karşılanması planlanmıştır. Bu anlamda Türkiye'de sigara kağıdının üretimine ilişkin tüm veriler Kastamonu İşletmesine aittir.

Tablo 1: Türkiye'de Sigara Kağıdı Üretimi

YIL	1999	2000	2001	2002
Sigara Üretim Miktarı (ton/yıl)	4743	5534	6653	5142

Ülkemizde sigara kağıdının üretiminde yalnız bir firma faaliyet göstermesine rağmen, sigara kağıdının ithalat rakamları zaman içerisinde üretimin üzerine çıkmıştır. Sigara tüketiminin tamamı uzun yıllar Tekel'in üretimiyle karşılanmış, 1983 yılından itibaren bazı yabancı sigaralar Tekel tarafından ithal edilip satılmaya başlanmıştır. 1986 yılında yürürlüğe giren 86/10911 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla tütün mamullerinin üretim, dağıtım ve satışında devlet tekeli kaldırılmış ve 1991 yılında yayımlanan 91/1755 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla özel sektör tarafından üretilen sigaraları fiyatlandırma yetkisi üretici firmalara verilmiştir. Bu dönemde Türkiye'de üretim tesislerini kuran Philip Morris ve R.J.Reynolds (RJR) ülkemizde faaliyet göstermeye başlamıştır. RJR, 1999 yılında ABD dışındaki faaliyet ve varlıklarını Japan Tobacco International (JTI)'a devretmiş, bu nedenle Türkiye'deki faaliyetleri de JTI tarafından devralınmıştır. Ekim 2002'de ise BAT, üretim tesisini kurarak Türk pazarına giriş yapmıştır.

Yukarıda yer verilen sigara üreticileri dünya çapında üretim yapan şirketlerdir. Söz konusu firmalar sigara kağıdı alımlarını bir merkezden koordine etmekte ve hammadde tedariki konusunda dünya çapında alım yapmaktadırlar. Bu anlamda söz konusu üreticilerin sigara kağıdı ihtiyacı ithalat yoluyla karşılanmaktadır. SEKA Kastamonu İşletmesinden adı geçen üreticilere sigara kağıdı satışı yapılmamıştır. Ülkemizdeki ithalatın yıllar itibarıyla dağılımı aşağıdaki gibidir:

Tablo 2: Türkiye'de Sigara Kağıdı İthalatı

YIL	1999	2000	2001	2002
Sigara İthalat Miktarı (ton/yıl)	5246	5502	8026	5819 ¹

Sigara kağıdının üretim ve ithalat rakamlarının karşılaştırması ise aşağıdaki gibidir:

Tablo 3: İthalat ve Üretim Karşılaştırması

YIL	1999	%	2000	%	2001	%	2002	%
Sigara Kağıdı Üretim Miktarı (ton/yıl)	4743	47	5534	50	6653	45	5142	47
Sigara Kağıdı İthalat Miktarı (ton/yıl)	5246	53	5502	50	8026	55	5819	53
Toplam	9989		11036		14679		10961	

¹ Yılın İlk 9 ayı itibarıyla

Kastamonu İşletmesinin satış rakamları ve sahip olduğu pazar payına Karar'ın ilerleyen bölümlerinde yer verilecektir.

H.2. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

Kastamonu İşletmesinin sigara kağıdı üretiminde Türkiye'de tek olduğu ve ithalata rağmen pazar payının yaklaşık %50'lere ulaştığı gözönüne alındığında, devralma işleminin 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında Rekabet Kurulu'ndan izin alınması gereken bir işlem olduğu görülmektedir.

H.2.1. SEKA Kastamonu İşletmesi

SEKA'nın planlı dönem yatırımları içinde sonuncusu olan Kastamonu İşletmesi, SEKA Yönetim Kurulu'nun 2.1.1976 tarihli kararıyla kurulmuş ve 2.6.1976 tarihinde tüzel kişilik kazanmıştır.

İşletmenin kuruluşuyla, kendir lifinin değerlendirilerek kendir selülozu üretilmesi ve sigara kağıdı ile sigara uç kağıdı üretilmesi amaçlanmıştır. Kastamonu ili ve çevresi de, kendir lifinin ülkemizde en yoğun olarak yetiştirildiği yer olduğu için seçilmiştir. İşletme, Kastamonu'nun Taşköprü ilçesinde 744,486 m²'lik bir arazi üzerinde kurulmuş ve 24.11.1984 tarihinde resmen faaliyete başlamıştır.

İşletmede sigara kağıdı (25.5 gr/m²), beyaz uç kağıdı (33 gr/m²) ve sarı uç kağıdı (33 gr/m²) üretilmektedir. Söz konusu ürünleri Türkiye'de üreten başka bir kuruluş bulunmamaktadır. Ayrıca Kastamonu İşletmesi'nde üretilen ürünleri başka kağıt fabrikalarında üretmek mümkün değildir. Bunun yanı sıra Kastamonu İşletmesine bazı yatırımlar yaparak başkaca kağıt-karton türlerinin üretilmesi mümkün olsa dahi, halihazırdaki makinaların atıl kalması ve İşletmenin Türkiye'deki tek üretici olması gibi nedenlerden dolayı bu durum rasyonel gözükmemektedir.

Kastamonu İşletmesinin tek müşterisi Tekel'dir. İşletmede üretilen sigara kağıtları Tekel 2000 (kısa, uzun), Tekel 2001 (kısa, uzun), Maltepe, Maltepe Gold, Meltem, Ballica, Best, Yeni Harman, Tekel 2000 Light gibi Tekel'in tüm markalarında kullanılmaktadır.

2002 yılı itibarıyla Tekel'in toplamda yıllık ihtiyacı olan yaklaşık 8500 ton kağıdın, sigara kağıdında yaklaşık 3500 ton ve uç kağıtlarında yaklaşık 1500 tonluk bölümü Kastamonu İşletmesi tarafından temin edilmiştir. Tekel'in kalan ihtiyacı 2000 ton yüksek poroziteli filtre astar kağıdı ve 1500 tonluk uç kağıt ise ithal edilmiştir.

Sigara kağıdı üretiminde kullanılabilecek birden fazla selüloz olmasına rağmen, Tekel tarafından üretilen sigaralarda Türk tüketicisinin damak tadına uygun kendir selülozu ile üretilmiş sigara kağıtları kullanılmaktadır. Kendir selülozu, tüm dünyada daha yaygın hale gelen zifiri düşük ve yumuşak içimli sigaraların talebinde yaşanan artmaya koşut olarak tercih edilmiştir. Sigara talebinin özelliğine paralel olarak, yüksek poroziteli ve daha iyi kalitede sigara kağıdı üretimi yapmak amacıyla Kastamonu İşletmesinde gerekli iyileştirme yatırımları yapılmıştır. Bu anlamda İşletme'de isteğe bağlı olarak genel standartların dışında yüksek veya düşük porozitede kağıt üretmek mümkündür.

Fabrikanın üretim kapasitesi, sigara ve filtre kağıtlarında 10,200 ton/yıl, kendir selülozunda ise yaklaşık 4,160 ton/yıl olarak hesaplanmaktadır. Gerçekleşen

üretimin %70 i sigara kağıdı, geri kalanı ise farklı alt sınıflardaki filtre sargısı ve filtre uç kağıtlarından oluşmaktadır.

Kastamonu İşletmesi Türkiye’de tek olmasının yanı sıra dünyadaki 15 lider sigara kağıdı üreticisi arasında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük sigara kağıdı üreticisi olan Trierenberg ve Mauduit’in dünya ölçeğinde şirketlerinin piyasa payı toplamda %.....’e ulaşmaktadır. Bu rakam ise en büyük on sigara kağıdı üreticisinin toplam üretim kapasitesinin %.....’sine tekabül etmektedir. Bunların arasında Kastamonu işletmesi dünya üretiminin %.....’unu gerçekleştirmektedir.

Geçtiğimiz yıllarda konsolide olan sigara pazarında üreticiler global piyasada üretim yapan büyük ölçekli üreticiler ve yerel piyasada üretim yapan küçük-orta ölçekli üreticiler olarak 2 gruba ayrılabilir. Kastamonu fabrikası ikinci gruba dahil olup yaklaşık %..... lik bir pay ile Türkiye pazarında faaliyet göstermektedir. İşletmenin son dört yıl itibarıyla üretim, satış ve kapasite bilgilerine aşağıda yer verilmiştir:

Tablo 4: Üretim ve Kapasite (Ton)

SİGARA KAĞIDI	1999	2000	2001	2002
Kapasite Miktarı	10.200	10.200	10.200	10.200
Üretim Miktarı	4.743	5.534	6.653	5.142
K.K.O. (%)	47	54	65	50

Tablo 5: Toplam Satışlar (Milyon TL)

ÜRÜN/YILLAR	1999	2000	2001	2002
Sigara Kağıdı	5.230.604	9.769.550	17.383.392	19.617.130
Diğer Satışlar	23.556			
TOPLAM	5.254.160	9.769.550	17.383.392	19.617.130

Tablo 6: Üretim, Satış, Stok Tablosu (Ton)

MAMUL STOKLARI	1999	2000	2001	2002
Dönem Başı Stoku	1313	845	306	1208
Üretim	4743	5534	6653	5142
Satış	5211	6073	5731	4997
Dönem Sonu Stoku	845	306	1228	1353

H.2.2. SEBA Dış Ticaret ve Nakliyat A.Ş. ve Sabedin TÜRKER Ortak Girişim Grubu

Özelleştirme konusu SEKA Kastamonu İşletmesi ihalesinde SEBA Dış Ticaret ve Nakliyat A.Ş. ile S... T..., müşterek teklif üzere bir ortak girişim kurmuşlardır. Ortak girişime SEBA %80, S... T... ise %20 sermaye payı ile iştirak

etmektedir. Ortak girişim grubu ihalenin kazanılması sonrası, Özelleştirme İdaresince belirlenecek sürede sermayesinin %51'ine ortak girişim grubu üyelerinin sahip olacağı bir anonim şirket kurmayı taahhüt etmişlerdir. Ortak girişim grubunu oluşturan taraflar hakkında bilgiler aşağıda yer almaktadır.

H.2.2.1 SEBA Dış Ticaret ve Nakliyat A.Ş. (SEBA)

Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi'nin 21.11.1996 tarihli nüshasında yer aldığı üzere, Şirket'in amaç ve işgal konusu dış ticaret ve nakliye üzerinde yoğunlaşmaktadır. Şirket'in ortaklık yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 7.

ORTAKLAR	PAY ORANI (%)
S... T...	86
K... T...	12.5
N... K...	0.005
M.N... Z...	0.005
D... A... G...	0.005

Türker Grubu şirketleri içerisinde yer alan SEBA birçok ürünün transit ticaretinin yanında özellikle tütün, sigara ve türevlerinin imalat ve ihracatı ile de uğraşmaktadır. Firma, Türk Patent Enstitüsü'ne kaydı yapılmış olan 32 çeşit sigara markasına sahiptir. Ayrıca Rusya, Gürcistan, Romanya, Slovenya, Moldova ve Yugoslavya'da sahip olunan markaların birçoğu da tescilli durumdadır. Şirket, sigara üretimi ve ihracatının yanında Rusya, Balkanlar ve Ortadoğu'da kurulu büyük ve orta boy sigara fabrikalarına sigara üretiminde kullanılan hammaddelerin satışını yapmaktadır.

Şirketin 31.12.2002 itibarıyla net satışları yaklaşık trilyon TL tutarındadır. SEBA'nın faaliyetleri içerisinde sigara kağıdı yalnızca transit ticarete konu olmuştur. Firma, 1992 ve 1993 yıllarında Kastamonu İşletmesi ile ticari ilişkide bulunmuştur. Şirket 32 değişik marka sigara çeşidi ile yaklaşık 50 ülkede tanıtım ve satış faaliyetinde bulunmaktadır. Şirket'in ilgili ürün pazarında payı bulunmamaktadır.

H.2.2.2. Sabedin TÜRKER

SEBA'nın da kurucu ve ortakları arasında yer alan S...T..., Türker Şirketler Grubu içerisinde yer alan 6 şirket ile ticari faaliyetlerine devam etmektedir. Grup ticaret hayatına nakliyecilikle başlamış ve zaman içerisinde faaliyetlerini gümrük, petrol, lojistik hizmet ve birçok ürünün ithalat ve ihracatı ile genişletmiştir. Grup şirketleri ve faaliyet alanları aşağıdaki gibidir:

1. Türker Nakliyat Ltd. Şti.
2. Türker Transport Ltd. Şti.
3. Türker Lojistik ve Destek Hizmetleri A.Ş.
4. Türker Petrol Ltd. Şti.
5. Seba Dış Ticaret ve Nakliyat A.Ş.
6. Güç Makina ve Petro Kimya San. Ltd. Şti.

İlk üç şirket, uluslararası nakliye taşımacılığı yanı sıra kara, hava, deniz taşımacılığı organizasyonları ile lojistik destek hizmetleri vermektedir. Türker Lojistik ve Destek Hizmetleri A.Ş., Erenköy Gümrük Müdürlüğü'ne bağlı olarak verdiği gümrük hizmeti yanı sıra fiktif antrepo hizmeti de vermektedir. Türker Petrol Ltd. Şti., akaryakıt satış ve servis istasyonu ve bu istasyonlar yanında bulunan marketlerin ve yıkama-yağlama servislerinin işletmeciliğini yapmaktadır. Güç Makina ve Petro Kimya Sanayi Ltd. Şti. ise uluslararası petrol ve petrol türevleri alım, satım, nakliyesi ile iştigal etmektedir. Teşebbüsün, ilgili ürün pazarında payı bulunmamaktadır.

H.2.3. GAP İnşaat Yatırım ve Dış Ticaret A.Ş. (GAP)

Yurtdışı taahhüt işlerinde yoğunlaşmış olan GAP, genel olarak, yurtiçi ve yurtdışında inşaat, taahhüt ve dekorasyon işleri ile bu işlere ait araştırma, etüt, planlama, fizibilite projelendirme, şehircilik, imar planları ve müşavirlik hizmetleri ile uğraşmaktadır. GAP'ın 31.12.2002 tarihli hazırun cetveline göre ortaklık yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 8.

ORTAKLAR	PAY ORANI (%)
Ç... H... A.Ş.	95
A... Ç...	4,94
M... Ç...	0,02
Ç... Ç...	0,02
D... Ç...	0,02

Şirketin yurtiçinde kağıt-karton sektöründe üretime yönelik herhangi bir faaliyeti bulunmamaktadır. Ancak, firmanın yurtdışında selüloz ve kağıt üretimine yönelik yatırımları bulunmaktadır. Türkmenistan'da gerçekleştirilen bu yatırım Türkmenistan devleti adına yapılmakta olup bir anlamda taahhüt işidir. GAP bu ülkede selüloz ve kağıt fabrikalarını kurup işler hale getirmekle yükümlüdür. Firma, bugüne kadar Kastamonu İşletmesinde üretilen sigara kağıdının üretimi, ihracat ve ithalatı konuları ile iştigal etmemiştir.

H.3. Değerlendirme

Yukarıda da belirtildiği üzere SEKA'nın Kastamonu İşletmesi Türkiye'de sigara kağıdı üretimi yapan tek teşebbüstür. İşletme genel olarak Tekel'in ihtiyaçlarını karşılamaktadır. Bu anlamda tek müşterisi de yine bir kamu kuruluşu olan Tekel'dir.

İşletme Kastamonu'da yetişen kendirden, kağıt üretimi için gerekli olan selülozu kendisi üretmektedir. Sigara kağıdının niteliği gereği ince ve özel olması, fabrikayı diğer kağıt fabrikalarından farklılaştırmaktadır. Başka kağıt fabrikalarında sigara kağıdı üretmek mümkün olmadığı gibi, Kastamonu İşletmesinin de başka kağıt üretiminde kullanılması, yüksek pazar payı ve lokasyonu düşünüldüğünde rasyonel değildir. Bu anlamda ilgili ürün gözönüne alındığında yurtiçinde işletmeye ikame olabilecek başkaca bir üretici bulunmamaktadır.

Sigara kağıdı tüm dünya çapında ticareti yapılan bir üründür. Bu durum Türkiye açısından da geçerlidir. SEKA'nın üretiminin yetersiz olduğu ya da bulunmadığı alanlarda, gerek Tekel gerekse diğer üreticiler sigara kağıdı konusunda ithalat yapmaktadırlar. Ancak Tekel'in ihtiyacını SEKA'dan karşılaması, diğer üreticilerin de merkezleri kanalıyla sigara kağıdını ithal etmeleri rekabetin ülke bazında değil, dünya ölçeğinde gerçekleştiğini göstermektedir. Dolayısıyla hem SEKA'nın hem Tekel'in özelleştirilmesi sonrası, işletmelerin alıcılarının rekabet edecekleri alanın ve fiyatlarının belirlenmesinin dünya ölçeğinde gerçekleşeceğinden söz etmek mümkündür. Bu anlamda her ne kadar mevcut durumda Kastamonu İşletmesinin pazar payı %... civarında seyretse dahi, özelleştirme sonrasında, işletmenin satış miktarı ve pazar payının aynı seviyelerde seyretmesi, ancak kaliteli ürün ve dünya fiyatları ile rekabet edebilecek bir stratejiye bağlıdır.

Tablo 9: Kastamonu İşletmesinin pazar payı
(Satış rakamlarının tamamı Kastamonu İşletmesine aittir.)

YIL	1999	%	2000	%	2001	%	2002	%
Sigara Satış Miktarı (ton/yıl)	5211	...	6073	...	5731	...	4997	...
Sigara İthalat Miktarı (ton/yıl)	5246	...	5502	...	8026	...	5819	...
Toplam	10457		11575		13757		10816	

Bunların yanı sıra, her ne kadar yaklaşık %50 lik bir pazar payına sahip bir teşebbüs devrediliyor olsa dahi, alıcıların ilgili pazarda payı bulunmamaktadır. Bu anlamda pazardaki firmaların pazar paylarında bir değişiklik bu devralmaya bağlı olarak yaşanmayacaktır. Özellikle ithalat opsiyonu, tüm aktörleri kalite ve fiyat açısından rekabete yöneltecek bir durum arz etmektedir. Bir başka deyişle, işlemin pazara olası etkilerinin rekabeti azaltıcı bir nitelikte olmadığı ve bu anlamda söz konusu pazar payı ile tek taraflı ve dünya fiyatlarından bağımsız olarak aşırı fiyatlama yapılamayacağı anlaşılmaktadır.

Yukarıda yer verilen tespitler ışığında devralma işleminin;

- ilgili piyasanın yapısı,
- işletmeyi devralması muhtemel firmaların pazardaki konumları,
- devredilecek teşebbüsün pazardaki konumu,
- İthalat olanaklarının fiili ve potansiyel rekabet üzerindeki etkisi,
- pazara giriş engellerinin bulunmaması
- arz kaynaklarına ulaşılmasında sorun olmaması

gibi kriterler gözönüne alındığında, söz konusu İşletmenin ihaleye katılan teşebbüsler tarafından devralınması sonucunda hakim durum yaratılması veya hakim durumun güçlendirilmesine yol açılmayacağı ve böylece rekabetin önemli ölçüde engellenmeyeceği kanaatine varılmıştır.

I- SONUÇ

Yukarıda yer alan tespitler ve değerlendirmeler doğrultusunda, SEKA'ya ait Kastamonu İşletmesinin özelleştirilmesi amacıyla açılan ihalede teklif veren ve ilk iki sırayı alan; SEBA Dış Ticaret ve Nakliyat A.ř. ve Sabedin Türker Ortak Giriřimi veya GAP İnaaat Yatırım ve Dış Ticaret A.ř. teşebbüslerinden herhangi birisinin Kastamonu İşletmesini devralmasında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ve 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleřme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ hükümleri çerçevesinde bir sakınca bulunmadığına OY BİRLİğİ ile karar verilmiştir.